

Hadak

Útján

Bajtársi Híradó

A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója

LXIV. évfolyam

2013. április-május-június

540. szám

Órsékváltás

Köztudott, hogy senki sem képes vállalt kötelességének egész életében eleget tenni, a stafétabotot tehát át kell adni egy fiatalabbnak, egy arra érdemes embernek. Találtunk ilyet Dr. Tóth Gergely személyében.

Az emigrációban akadtak kimagasló személyiségek akik a társadalom bizalmát élvezték érdemeik miatt. De akadt olyan is, aki csendben, szerényen vállalt hatalmas munkát és életének nagy részét katonai dicső múltunk méltatására, bajtársai lelkesítésére, hazaszeretetük szilárdítására fordította. Ez az ember **Borbás Károly**, haditudósító, m. kir. főhadnagy, a Szt. László Rend Lovagja és számtalan hazai és emigrációs kitüntetés tulajdonosa.

Szerényen végezte munkáját 24 éven keresztül, mint a **Hadak Útján** Bajtársi Híradó főszerkesztője. Írásai eljutottak a négy nagy világrész minden sarkába, enyhítve a honvágyat és erősítve azt a bajtársi érzést, amit a „mundér” viselői értékelnek legjobban.

24 év egy emberöltő. Borbás Károly 70 éves volt mikor ezt a munkát magára vállalta. Pár évvel később hűséges **hitvесе, Erzsébet Asszony** segítségével megkönnyítette a munka végzését, de annak nagy része Borbás Károly egyre idősödő vállain maradt továbbra is.

Nem várt elismerést, kitüntetést, csak néha egy kis őszinte biztatást azért, hogy újra erőre kapva előállítsa a következő példányt. A Szülőhazánktól messze, tengereken túl, igazi erőpróba volt a vállalkozás.

Mindez nem riasztotta Borbás Károlyt, mert tudta, valakinek őrizni kell a Hazához kötő szálakat. Menteni az embereket a nyugati világba beolvadás kényelmétől. A fészekrakás, az új élet megalapozása egy idegen országban a legerősebb ember lelkivilágára is hatással volt. A Magyar Harcosok Bajtársi Közössége megerősítette a hovatartozás létét és ezt a Hadak Útján magyar szívvel írt oldalai tartották bennünk immár 1947 óta. **Darnóy Pál, Apostaghy Endre és kortársaik** kezdeti munkáját Borbás Károly folytatta, mikor a Bajtársi híradónk Torontóba költözött.

„Fájó szívvel...” mondott búcsút olvasóinak, mert mint minden igazi író, magyar bajtársi, testvéri kapcsolatot tudott kiépíteni olvasóival, érezte kívánságainkat, velünk és értünk írt le minden betűt. Többet ember nem tehet, többet mi nem kívánhattunk, hisz ennyi évtized után az egyetlen remény egy maroknyi magyar föld lesz koporsónkon. Olvasói, barátai, bajtársai nevében köszönetet mondok Borbás Károlynak kiváló munkájáért. Kívánom, hogy élete párjával, Erzsébettel nyugodtan és jó egészséggel örvendve olvashassa, amit utódja ír.

Mint tudjuk, Dr. Tóth Gergely vette kézbe a Hadak Útján szerkesztését. Keblében fiatal magyar szív dobog, és remélhetőleg az eddigi szellemében folytatja majd a munkát. Segítse őt ebben a Magyarok Istene. Bajtársi szeretettel kívánunk Neki soha nem lankadó sikeres munkát!

Goór György
az MHBK Ausztráliai Sydney fősoport vezetője

**Hadak Útján Bajtársi Híradó
A Magyar Harcosok Bajtársi
Közösségének tájékoztatója
World Federation of Hungarian
Veterans**

Official Review, Quarterly Periodical

Megjelenik negyedévenként, március, június,
szeptember és december hónapokban.
ISSN 0847-2599

Kiadó/Publisher: Simonyi László, Chicago,
MHBK központi vezető
Főszerkesztő/Editor: Dr. Tóth Gergely

A szerkesztő levelezési és emailcíme:

Hadak Útján, Dr. Tóth Gergely
P.O.Box 982740
Park City, UT 84098, USA
Email: hadakutjan@yahoo.com

**Címváltozások bejelentése, előfizetési
csekkek, hozzájárulások:**

1. Kanadából, Ausztráliából, Nagy
Britanniából kérjük az alábbi címre:

Hungarian Veterans
10-150 Berry Rd., Box 15006
Toronto, ONT., M8Y 1W3, Canada

2. Minden előfizető, ill. MHBK Főcsoport és
csoport Európából, USA-ból, Dél-
Amerikából előfizetési díját ill. Zrínyi Alap
járadékát kérjük erre a címre állítsa ki és
postázza USA dollárban:

MHBK Treasurer
10616 Wakefield St., Westchester, IL 60154,
USA

Beküldött kéziratokat és fényképeket nem
őrünk meg és nem küldünk vissza. A
szükséges javítás és a rövidítés jogát

fenntartjuk. A névvel aláírt cikkek nem
feltétlenül tükrözik a szerkesztő és a kiadó
álláspontját. Azokért mindenkor a cikkíró
felelős. A folyóiratunkban megjelent írásokat
– a szerző és lapunk megnevezésével – más
újságok és honlapok szabadon átvehetik.

A tartalomról:

- Köszönetnyilvánítások, köszöntések
- Hősök-napi megemlékezések
- Emlékezés Horthy Istvánnéra
- A magyar honvédelem hírei
- MHBK-csoportok, vezetők beszámoló
- Halálhírek, méltatások
- Levelek, események, rövid hírek

Lapzárta:

**Március, június, szeptember ill.
december 1.**

**Az időről-időre fellépő helyhiány
kapcsán megértésüket kérjük,
amennyiben lehet, a beküldött anyagot
a következő számokban közöljük.**

A Magyar Honvédség hírei

Nemzeti érdekek tartja a haderő fejlesztését a nagy többség

MTI, 2013. február 20.

A Századvég Alapítvány legfrissebb felmérése szerint mind a szakma, mind a lakosság támogatja a honvédségi helikopterfejlesztést. A Századvég szerdán az MTI-hez eljuttatott közleménye szerint a helikopterfejlesztést a megkérdezettek 87,3 százaléka, míg általában a hadsereg technológiai fejlesztését a megkérdezettek majdnem háromnegyede támogatja valamilyen formában.

Hétmilliárd forinttal nőtt az idei honvédelmi költségvetés a tavalyihoz képest, de továbbra is takarékos gazdálkodásra van szükség – mondta Hende Csaba honvédelmi miniszter január 31-én az éves feladatszabó állománygyűlésen a fővárosban. A politikus az egyik legfontosabb idei feladatnak nevezte a „helikopterképesség” fenntartását.

A Századvég Alapítvány kutatói szerint a Magyar Honvédség munkáját mind idehaza, mind külföldön – többek között a nemzetközi missziókban végzett kimagasló helytállás miatt – elismerés övezi. Azonban – mint kiemelték – „a szövetségesek által is megkövetelt magas színvonal a kimagasló emberi helytállás mellett sem biztosítható megfelelő technikai háttér nélkül”. A kormányzat erőfeszítései ellenére a honvédség gépparkjában még mindig a szovjet időkben vásárolt gépek találhatók jellemzően, amelyek egy része közeledik ahhoz az időhöz, amikor már nem lehet őket hadrendben tartani.

A Századvég közvélemény-kutatással tesztelte a haderőfejlesztéssel kapcsolatos lakossági véleményeket. Ennek eredményei szerint a megkérdezettek 32,6 százaléka fontos nemzeti érdeknek tartja, ezért „minden körülmények között” támogatja a honvédség technikai fejlesztését. Emellett a válaszadók 41,5 százaléka támogatja, ha olyan felszerelésekkel bővül a hadsereg, amelyek közvetlenül a polgári lakosságot is szolgálják. Mindösszesen a megkérdezettek alig több, mint 1 százaléka mondta azt, hogy a hadsereget egyáltalán nem kell fejleszteni. Ezen eredmények alapján a megkérdezettek több mint 74 százaléka, azaz majdnem háromnegyede támogatná a hadsereg valamilyen technológiai fejlesztését – írták.

Kifizették az adósságot

Magyar Nemzet, 2012. december 21.

Ötmilliárd forinttal konszolidálták a Honvédkórházat a Honvédelmi Minisztérium költségvetéséből, a korábbi gazdálkodási hibák kijavítása érdekében pedig új szervezeti rendszert állítottak fel az intézményben – írja pénteki számában a Magyar Nemzet.

Ennek megfelelően a Honvédkórház katonai alakulatként működik a Magyar Honvédségen belül, parancsnoki irányítással és három szakmai igazgató (egy orvos igazgató, Zsíros Lajos ezredes, egy katonai egészségügyi igazgató és egy gazdasági igazgató) vezetésével. Az átszervezésnek köszönhetően már az elmúlt fél évben is lelassult a hiány növekedése.

Sokan emlékeznek még arra az esetre, amikor a Hungaroringen Felipe Massa autóversenyző egy balesetben életveszélyesen megsérült. Miközben koponyaboltozati törése miatt sokan már lemondtak a Forma-1-es pilótáról,

Magyarországon olyan műtétet hajtottak végre rajta, amellyel megmentették az életét. A sztárt a Honvédkórház sebészcsapata műtötte meg.

Kétezer honvéd bevethető vész idején

[Lázin Miklós András](#) (MH), 2013. február 14.

Igen sok téves információ kering arról, hogy milyen módon lehet bevethető katasztrófa-helyzetekben a Magyar Honvédség alakulatait. Süle Attila ezredes, a Honvédelmi Minisztérium védelmi hivatalának főigazgató-helyettese ismertette a kirendelés szabályait, s arról is beszélt, hogy az ún. Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszert jelenleg mintegy kétezer honvéd és négyszáz technikai eszköz jelenti. A katonák felkészültek, és riasztásukat követően szervezeten, gyorsan bevethetők. Az ezredestől megtudtuk, a vezetés-irányítási rendbe nem tartozó civilek vészhelyzetben sem parancsolhatnak honvédeknek. A honvéd vezérkar főnöke dönthet az erők, konkrétan kétszáz ember huszonegy

napot meg nem haladó kirendeléséről. E létszám, illetve időtartam fölött a minisztert illeti a jog, de háromezer embert meghaladó kontingens esetén a tárca vezetője az Országgyűlést is tájékoztatja. Az ezredes azt is elmondta, hogy a magyar honvédek ez irányú feladatvégzése teljes társadalmi elismerésnek örvendett illetve örvend, atrocitás soha nem történt. Éppen ellenkezőleg, a bajba jutott lakosság mindenben támogatja a katonákat, és nagyfokú bizalmat tanúsít irántuk.

A KÖZPONTI VEZETŐ ÜZENETE

Az utóbbi évek óta olvashatjuk a Európai Unió különböző kritikáit, különösen azóta, amióta megszületett végre az új magyar Alkotmány. Mintha úgy hinnék, hogy Magyarország csak most került Európába, s eddig csak valahol a keleti barbárságból került volna elő. Érdekes, ha a történelmet olvassuk, Belgium, ennek az Uniónak a székhelye csak az 19-ik században lett önálló, Hollandia sem sokkal azelőtt... Egy igazi, teljes Németországból még semmi sem volt, csak Bismarck után, az 1860-as években született meg az a birodalom. Amikor ezek a magyarok vérükkel állították meg a mongolokat 1241-ben, amikor a Pápa és a Német-Római Birodalom ránk se goldoltak, inkább egymást sanyargatták, minthogy a magyarok segítségére jöttek volna... S hol voltak a híres, erős nyugatiak, amikor 1388 és 1720 között nemcsak másfél évszázadi harmadmagyarországi elvesztésünk alatt, mi, "barbár keletiek", magyarok, fenntartottuk a további török terjeszkedést? Mi tudjuk, hol voltak s mit tettek: Anglia, Spanyolország, Franciország, Portugália, Hollandia gyarmatosított, habzsolta Amerika, Afrika, majd a távol-kelet kincseit, s közben egymást marcangolta a gyarmat-konkokért. Azóta, kevés kivétellel, volt nagyságukon elmélkednek és a pénz uralmáért imádkoznak, de nem az Istenhez, hanem az IMF kegyeihez.

Elegem van ebből.. A kommunista alkotmány, amit toldoztak-foldoztak 1990 óta, nem volt magyar, s tételei nem voltak az igazi, keresztény és magyar erkölcsökre alapozva. Magyarországnak igenis jogában állt, mint egy igazi, ezeréves európai országnak egy olyan Alkotmányt írni és megszavaztatni, ami ősi, keresztény alapokra épült. Isten nevével kezdődik ez az Alkotmány. Meghatározza, hogy házasság csak egy férfi és egy nő között lehet igazi. Hogy a fogantatás az élet kezdete. Hogy a család a nemzet elkotó eleme. Hogy minden ország, úgy a miénk is, csak függetlenül és alkotmányosan élhet s nem lehet senkinek sem a rabja - még az IMF pénzének sem. Ez az Alkotmány elismeri, hogy van Isten. Magyarországi szervek a magyar kormány által kormányozhatnak - így a Magyar Nemzeti Bank sem az idegeneké, hanem a magyaroké...

Nekünk sohasem lenne szükségünk arra, hogy valaki más Európában még abba is beleszóljon, hogy miként kell kezelni a mezőgazdaságunkat, vagy hogyan szabad élelmet gyártani, s más EU szabályokra, amikkel a magyar gazdaságot terhelni akarják. Mi mindig tudtuk földünket művelni s az Isten-adta táplálékot izes ételekbe átvarázsolni. Nincs szükségünk holland tanácsokra, sem spanyol paprikára - jól tudjuk mindet magunk is előállítani.

S elégünk van a balliberális, pseudo-kommunista, erkölcstelen, istelentelen másság-imádásból is - minenkünk volt, van és mindig lesz is erkölcsünk, Istenünk, és igazi szabadságunk! S mi nem anti-demokraták vagyunk, mert a parlamenti többség törvényalkotásai szerint gyarapszunk, hisz nem úgy van ez Amerikában vagy más demokratikus országban is, amelyik párt többsége van hatalmon, úgy kormányoznak? Így hát nem érdemes az USA aggodalmaira sem reagálnunk - hány Republikánus törvény javaslat tudott törvénné lenni, mióta az US szenátus demokrata - ill. baloldali - többségű?

Elegem van! Jóindulatú megjegyzést meghallgatunk, de az IMF-szülte kritikát, egy világ- hazaárulást - "globalizációt" - nem kívánunk.

Mi ezerszáz éve vagyunk európaiak, nem csak néhány száz éve.

Simonyi László

Az Oberpfalz-i (Bajorország) Tirschenreuth temploma, melynek padlása volt a Ludovika zászlaja háború végi menekítésének egyik állomása. Fotó: TG

Éves összejövetelét tartotta a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség

Tisztújító közgyűlést tartott május 12-én a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség. A veteránok és a hozzátartozók megkoszorúzták a Mészeg-hegyen lévő Doni Emlékkápolnát is. A doni ütközetben a 2. magyar hadsereg 198 ezres létszámából 42 ezren meghaltak vagy eltűntek, több tízezren pedig fogságba estek.

A Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség 1989-ben alakult meg Székesfehérváron. Céljuk, hogy kegyelettel ápolják az elesett katonák emlékét. Igyekeznek hozzásegíteni az utókort a második világháború, illetve az abban részt vett magyar katonák tetteinek helyes értékeléséhez. Minden évben ellátogatnak a Mészeg-hegyi emlékkápolnába, hogy megemlékezzenek a hősi halottakról. A koszorúzáson Vargha Tamás honvédelmi államtitkár is részt vett, aki Don-kanyari emlékérmeket vehetett át a szövetségtől. (www.szekesfehervar.hu)

A Hit pajzsa: megtörhetetlenül

[MHO/MTI](#), 2013. február 23.

A kommunizmus áldozatainak emléknapján azokra a megalázott, meggyalázott, megfélemlített, koncepciók perекbe hajszolt, meggyilkolt emberekre emlékezünk, akik még a munkatáborokba zárva is megőrizték hitüket. Példát mutatva a ma nemzedékének - hangsúlyozta Szijjártó Péter, a Miniszterelnökség külügyi és külgazdasági államtitkára a Parma fidei - Hit pajzsa díj átadásán szombaton Dunakeszin.

Az elismerést a 91 esztendőes Brusznai József nyugalmazott esperes, volt dunakeszi plébános vehette át Mádl Dalmától, a volt köztársasági elnök özvegyétől a Pest megyei város Szent Mihály-plébániatemplomában. A templomot teljesen megtöltő hívők mellett a vendégek között ott volt Wittner Mária fideszes országgyűlési képviselő, volt '56-os elítélt is, és áldást mondott Beer Miklós váci megyéspüspök. Mint ünnepi beszédében Szijjártó Péter kiemelte: tévedtek a kommunista hatalom megfélemlítői, hiszen a

hitükhöz erősen ragaszkodó, egyenes gerincű embereket nem lehetett megtörni. Ők nemcsak kiálltak magukért, másokért, illetve az országért, hanem arra buzdítottak, sőt buzdítanak ma is, hogy a legnehezebb időkben sem szabad meghátrálni, feladni.

Az államtitkár az idei díjazott érdemeit méltatva úgy fogalmazott: Brusznai József atya is ezt tette, teszi. Ő „példakép, hős, a magyar emberek hőse”. Bolbericz Pál, a díjat elsőként kiérdemlő teológiai professzor laudációjában elmondta: a jelenleg Nógrád megyében élő Brusznai József most hazajött hívei közé Dunakeszire, ahol utoljára plébános volt, hogy a magas elismerést átvegye.

A professzor megemlékezett Brusznai atya testvéréről, a veszprémi tanárként dolgozó Árpádról, akit '56-os nézetei miatt kivégeztek, s szólt azokról is, akikkel az atya a kistarcsai internáló táborban együtt szenvedett. Brusznai József papi tevékenysége közben nem a népszerűsége törekedett, csupán „tette a dolgát az Úr szőlőjében”, noha igen magasra is törhetett volna, hiszen a bécsi egyetemen doktorált, később Vácott volt teológiatanár, innen hurcolták el Kistarcsára - mondta Bolbericz Pál. Az atya egész eddigi életét a hűség és a kitartás jellemezte - hangsúlyozta a professzor.

A kitüntetett nyugalmazott esperes Dióssi Csaba (Fidesz), Dunakeszi polgármestere is köszöntötte, kiemelve: ez az első alkalom, hogy vidéken adják át a magas elismerést.

Brusznai József meghatódva köszönte meg a díjat, humorral átszótt beszédében megemlékezett azokról a társakról, példaképekről (külön is Mádl Ferencről), akik már nem lehetnek közöttünk. Akik „szelleme a sír fölött marad, tettekre intve az utódokat” - mondta. A színes pajzs szimbolizálta elismerést - mint fogalmazott - "megőrzésre" vette most át, mert annak igazából elhunyt testvérénél lenne a helye. „Majd átadom neki” – tette hozzá.

A Hit pajzsa díjat 2002-ben Horváth Béla volt kisgazda politikus és a 2008-ban elhunyt Gyurkovics Tibor író alapította. Azoknak az egyházi személyiségeknek ítélik oda minden évben, akik a kommunista diktatúra alatt is hűségesek maradtak hitükhöz. Az elismeréssel járó vörösréz pajzs Madarassy István ötvösművész munkája.

Voronyezsig futnak a doni hősök emlékére

2013. január 11., MTI

A doni hősök emlékére Kaposvárról

Voronyezsig fut tavasszal két kaposvári sportember.

Szita János és Kovalik Zoltán azok emléke előtt tiszteleg, akik a 70 évvel ezelőtt befejeződött

harcokban életüket áldozták a magyar hazáért a II. világháborúban - jelentette be Giber Vilmos, a Mártírok és Hősök Közalapítvány elnöke a résztvevőkkel közös sajtótájékoztatón pénteken Kaposváron. A két kaposvári sportember április 18-án vág neki az ezer kilométeres távnak.

Giber Vilmos elmondta, hogy a hősökért rendezett emlékfutás útvonalát már kijelölték,

értésítették a futók által érintett települések önkormányzatait határon belül és azon túl, kérve, hogy segítsék a magyar futókat, és csatlakozzanak is hozzájuk egy-egy útszakaszon. Ahhoz, hogy az európai szabadság napjára, május 8-ára Rudkinóba - az ottani temetőben több mint 20 ezer magyar katona nyugszik -, majd másnap Voronyezsbe érjenek, minden nap 50-60 kilométert kell futniuk. Az emlékfutás, amelynek fővédnöke Hende Csaba honvédelmi miniszter, a kaposvári Hősök templomától indul. Pákozdon fejet hajtanak a Doni emlékműnél, a kárpátaljai Szolyván emléktáblát avatnak a "Málenkij robotra" elhurcolt magyarok emlékparkjában. Az orosz-ukrán határtól a futók a Don menti harcokban elesett magyar és orosz katonák emlékére futnak. Szita János elmondta: az ötlet nyáron született meg a fejében, és örül, hogy partnerként csatlakozik hozzá katona barátja, Kovalik Zoltán, mert ketten könnyebben teljesítik az önként vállalt feladatot. A mentőápolóként dolgozó férfi unokaöccsének, az októberben meggyilkolt 11 éves Szita Bencének halála kapcsán a gyermekáldozatokért is fut.

Kovalik Zoltán, főtörzsőrmester hangoztatta: fontosnak tartja, hogy egy katona megemlékezzen az elődökről, a hősokról, legyen fitt és ápolja a civil-katonai kapcsolatokat. A 26 naposra tervezett emlékfutásra orvos és tolmács is elkíséri a futókat, egy operatőrnek köszönhetően pedig dokumentálják is az eseményeket.

Gelencsér Attila, a Somogy Megyei Közgyűlési elnöke szerint "nagyon nemes küldetés", amire a két futó vállalkozik, amit nemcsak somogyi vezetőként, hanem sportbarátként is támogat védnökként.

A csapat Kaposvárról indulva Andocs, Siófok, Pákozd, Adony, Kiskunlacháza, Dabas, Cegléd, Szolnok, Debrecen, Nyíregyháza, Beregsurány, Beregszász, Szolyva érintésével éri majd el a Vereckei-hágót. Onnan Belgorodig gépkocsival mennek, majd ismét futva Sztari Oszkol, Osztrogozsszk, Rudkino, Gremjacse, Bolgyirevka útvonalon haladnak Voronyezsig.

Muhoray Emil ezredes katonai pályafutása. Beküldte: Bajcsy Károly (Budapest)

Muhoray (Streitman) Emil I. kerékpáros ezredes (Jászberény, 1899.január 8. - Lindau, Németország, 1969.november 4.) a wiener-neustadt-i katonai akadémián végzett, 1917. augusztusától látott el hivatásos szolgálatot, a közös hadseregben utolsó alakulata a császári és királyi 2. gyalogezred volt. 1921-től szolgált a jászberényi 5. kerékpáros zászlóaljnál, 1930-ig rejtett állományban. 1927-ben szabályzatismertető tanfolyamot, 1934-ben gyalogsági löskolát, 1937-ben törzstiszti tanfolyamot végzett. 1937-ben a 3. kerékpáros század parancsnoka volt, 1939.május 1.-től őrnaggyá nevezték ki, egyszersmind a kiszombori járás katonai parancsnoka lett. 1940. októberétől a kolozsvári IX. hadtest parancsnokságánál teljesített szolgálatot. 1942. április 1.-től alezredes. 1942-ben harctéri szolgálatra vonult el, mint a magyar 2. hadsereg VII. hadtestének alárendelt IX. kerékpáros zászlóalj parancsnoka. Ezt a beosztását 1942. augusztus 11-ig töltötte be, majd átmenetileg a 13. gyalogezred. parancsnokságával bízták meg. A hídfőcsaták során családi fotó szerint megsebesült.

1942. november 15-ével a kolozsvári „Vak Bottyán” 14. kerékpáros zászlóalj parancsnokává nevezték ki. 1943-ban alakulatát átszervezték, Muhoray alezredes a megalakuló 25. felderítő osztály parancsnoka lett. 1944-ben alakulatával frontszolgálatot teljesített. 1944. júliusában a fronton betegség miatt az osztályparancsnokságot átadta Kutas István őrnagynak. 1944. őszén ezredessé léptették elő. 1944. december 28.-ától a 25. felderítő törzspótszázad parancsnoka volt. Egyetlen fiát, Muhoray Emil II.-t 1943. augusztus.20-án avatták légvédelmi tüzér hadnaggyá. Első és egyetlen alakulata a kolozsvári 105. légvédelmi tüzérosztály volt, ennek kötelékében halt hősi halált 1945. március 23-án.

Muhoray alezredes Kolozsvár 1944-es kiürítése során – a 14. kerékpáros zászlóalj utolsó parancsnokaként – **magával vitte nyugatra az egység csapatkürtjét, amely 1962-ig egy ausztriai kastély kertjében volt elásva. A kürtöt aztán Németországba visszatérve a lakásán őrizte. 1992-ben az ereklye hazatért, jelenleg a nyíregyházi Jósa András Múzeumban található.**

Az ezredes 1944 végén Sopronban egy bombatámadás alkalmával megsebesült, a bal szeme felett repeszszérülést szenvedett. Felépülése után Németországban maradt a feleségével, Regensburgban. 1950-ben kivándoroltak az Egyesült Államokba, és Kansas City városban telepedtek le. Onnan 1951-ben Clevelandba költöztek, ahol egy selyemgyárban volt targoncás, majd a Ford gyárban a futószalagon dolgozott. Közben elvégzett egy műszaki rajzoló tanfolyamot, és mint műszaki rajzoló kapott állást. Ezt követően egy magyar klub megüresedett gondnoki állását vállalta el. 1962-ben feleségével visszaköltöztek Németországba, először Regensburgba, majd pár hónap múlva véglegesen Lindauba. Muhoray Emil szolgálaton kívüli magyar királyi ezredes 1969. november 4-én hunyt el.

A Dél ausztráliai (Adelaide) Zákó András Főcsoport vezetőjének jelentése

Kedves Bajtársak!

A Hadak Útján bajtársi híradóban olvashattuk Dr. Tóth Gergelynek, az új főszerkesztőnek a köszöntőjét, amiben kér minket a munkánkban való kitartásra, hogy a megjelenő újság továbbra is szolgálja eredeti hivatását, a tájékoztatást és a kapcsolattartást. Az alábbiakban hirdetjük, hogy a Zrínyi Alapra való befizetésünket megtettük és felülfizetésünkkel támogatjuk a Hadak Útján híradó megjelenését.

A tájékoztatásban nagy szerepet játszik az igaz történelem ismeretének hirdetése, ami elősegíti nemzetünk felemelkedését. Azért tiszteljük katonáink/hőseink emlékét is, mert védő szerepet töltek be nemzetünk életében. Érdemesnek tartották áldozataikat, mert hittek abban, hogy végül az igazság győz, ami hozzájárul nemzetünk fejlődéséhez. A mostani munkánk nem az, hogy fegyverrel a kezünkben harcba szálljunk azok ellen, akik megtámadtak, hanem az hogy jó és csendes munkával ellenezzük a rosszat.

Hősök napi és Trianoni megemlékezés volt vasárnap, 2013. június 2-án

Ebéd 1-órakor a Magyar Klubban, majd közvetlenül utána (kb.2:30-kor) Hősök napi és Trianoni megemlékezés az MHBK rendezésében. Ebben az évben is a jelenlévők egy-egy szál virágot helyeztek az emlékműre, tiszteletadásképpen hőseinknek.

Születésnapok, névnapok

Bajtársi jókívánságainkat küldtük Antal Ferenc máj.10-i, Bödő György jun.5-i, Szöllősi István jun.17-i születésnapjuk alkalmából. Borbási Margit, Szöllősi Istvánné jun.10-i Margit, névnapjukhoz jó egészséget és örömet kívántunk.

Dobozy István

Megemlékezést tartottak a 310 évvel ezelőtt kitört Rákóczi-szabadságharcról a Majtényi síkon, Domahida vasútállomása mögötti kuruc-emlékműnél 2013. április 27-én

Üdvözlő beszédet mondott Gheorghe David, Majtény község polgármestere, Balogh Enikő, kismajtényi lelképásztor, és Bíró Norbert, nagymajtényi plébános. Köszöntőt mondtak Adrian Ștef, a Szatmár Megyei Tanács elnöke, Pataki Csaba, az RMD SZ Szatmár megyei szenátora. Az ünnepi szónok Thoroczkay Sándor történész, a Szatmárnémeti Szent István Kör tiszteletbeli elnöke volt. Tárogatón játszott Nagy Csaba nyíregyházi tárogatóművész, s felléptek kis- és nagymajtényi, domahidai, valamint mátészalkai, nagyecsedí, nagykárolyi, szatmárnémeti, szilágysomlyói, tyukodi és ópályi versmondók, énekesek és táncosok. Áldást mondott Paniti Zoltán, domahidai lelképásztor, a műsort Muzsnay Árpád vezette. A megemlékezést záró koszorúzást levezette: Cornel Achim.

A XXIV. alkalommal megrendezésre kerülő majtényi Rákóczi-megemlékezés az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület rendezvénye volt. Társszervezők: Domahidai „Kraszna” Községi Egyesület, Kismajtényi Református Egyházközség, Majtény Község Polgármesteri Hivatala, Majtényi RMD SZ, Szatmárnémeti Szent István Kör.

Megjegyzés: A majtényi emlékmű a Kismajtény melletti Domahida vasútállomás mögött található.

Megközelíthető a Szatmárnémetit (Satu Mare) Nagykárolyal (Carei) összekötő országútról a kismajtényi kanyarban (Moftinu Mic) Domahida (Domănești) felé vezető letérőn keresztül.

Az 1956-ban menekült, kommunista kényszermunkatáborokban szenvedett, Baltimore-ban élő **Soós József** 2012 decemberében ünnepelte 93. születésnapját. A Lakiteleki Népfőiskola Emigrációs Gyűteményének vezetője, Molnárné Lezsák Anna a Lakiteleki Újság 2012. aug.-szept.-i számában köszönte meg eddigi munkáját, kedvességét és kitartását, s hogy évről évre, hónapról hónapra küldte szakadatlanul az általa szerkesztett Amerikai Magyar Újságot intézményüknek. Az Isten éltesse sokáig, erőben, egészségben! A Hadak Útján munkatársai is csatlakoznak a jókívánságokhoz, további nyugodt éveket kívánunk Soós Józsefnek.

Borbás Erzsébet: A Hősök Napjára emlékeztünk Torontóban

A Szt. Erzsébet katolikus templomban 2013. május 26-án a Szentmise után, melyet Főt. Marosfalvy atya a hősökért elmondott imával kezdett, emelkedett lélekkel gyülekeztünk a templom nagytermében. Itt tartottuk meg szép számú megjelentekkel a Hősök Napja ünnepséget.

Borbás Károly az MHBK torontói csoport vezetője köszöntötte a megjelenteket. A himnusz eléneklése után méltatta az ünnep jelentőségét. „Gondolatban járjuk végig Isonzó, Galícia, a Don-kanyar, Torda, Debrecen, Budapest, Dunántúl véres harcainak színterét. Hőseink

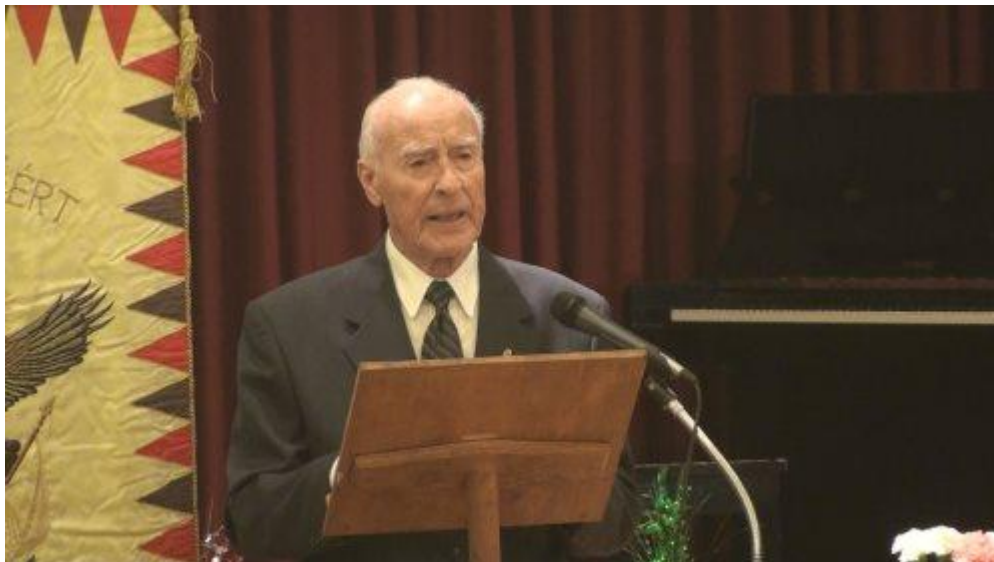
áldozatvállalásukkal, helyállásukkal, bajtársi tetteikkel példát mutattak nekünk és mai fiataljainknak, amiből erőt meríthetünk...” A továbbiakban ismertette búcsúzását a Hadak Útján szerkesztésétől, melyet 24 éven át végzett, v. Duska László központi vezető kérésére. Beszéde végén így búcsúzott: „v. Duska László elhunyt központi vezetőnek jelenthetem: *A rám bízott szerkesztés feladatát elvégeztem!*”

A műsor rendezője Borbás Erzsébet első számként bejelentette az Arany János iskola tanulóját, Barczi Flórárt, aki Dr. Csikós Zoltán „A magyar hősi lélek üzenete” c. versét szavalta el. Ezt követte Hertelendy József, az MHBK kanadai főcsoport vezetője, aki hűen érzékeltette felolvasásában Körömi Ferenc saját élménye alapján megírt versét „Édesanyám titka” címmel. Majd Juhász Sándor régi katonanótákat zongorázott, énekelt a jelen lévőkkel együtt.

Kasza-Márton Lajos, a Kanadai Magyar Írók Szövetségének elnöke, a tőle megszokott igényességgel saját költeményét adta elő a „Magyar Hősökről” - *Mert koszorú nélkül is él a hőstett, Bár igaz, hősök haltak, meghalt apám. Vigyázzák, mit vigyáztak egykor, Szent Hazánk keblén a dombokat.*

Ezután következett a Szt. Erzsébet iskola tanulója, Német József. A 13 éves tanuló Gyóni Géza „Csak egy éjszakára küldjétek el őket” című versét, korát meghazudtoló átéléssel adta elő, az ünneplők lelkes elismerésével.

v. Majthényi László, a Vitézi Rend kanadai Tb. Törzskapitánya, ünnepi szónokunk, beszédében többek között így fogalmazott: "A nap jelentősége fenséges érzéssel töltön el bennünket, amikor a sok ezer hősi halottra gondolunk, akik a „Hazáért Mindhalálig” jelszóval, ezeréves történelmünkhöz hűen, gondolkodás nélkül áldozták fiatal életüket a haza oltárán. Gyermekkoromban nem tudtam elképzelni a különbséget élet és halál között. Most életem alkonyán átérzem a nagyságát az áldozatuknak, és szeretném beleégetni gyermekeink, fiataljaink, felnőtt társadalmunk tudatába, hogy soha, semmilyen körülmények között ne felejtsek el, mit adtak ők a Hazának! Meg kell emlékeznünk azokról is, akik a hadifogságban, a szovjet Gulágban reménytelen körülmények között szenvedtek és haltak meg." Ünnepi megemlékezését azzal fejezte be, hogy ezen a napon hősi halottainkra emlékezve szomorúan, de büszkén, elmondhatjuk, hogy hőseink vérével az évszázadok zivatarában helyt álltunk, magyarságunkhoz ragaszkodva, hőseinkkel, élni akarásunkkal a világnak példát mutattunk.

v. Majthényi László, a Vitézi Rend kanadai Tb. Törzskapitánya

A Székely Himnusz eléneklése után kivonultunk a templom melletti „Összetartozás fájához”, ahol jelképesen koszorút helyeztünk el, és néma főhajtással emlékeztünk. Főt. Marosfalvy atya imájával fejeződött be az ünnepi megemlékezés.

Ezúton is köszönet a szereplőknek és közreműködőknek: Fodor Sándornak és Irénkének, Kiss-Tóth Bélának a szép virágokért és a koszorúért, Török Erzsébetnek, Kövessy Zsoltnak, Mag. Tv. Forray Leventének, Gáspár Gyulának a segítségét, valamint a megjelenteknek és a Magyar Ház vezetőségének, akik osztoztak velünk a hőseinkre való emlékezésben.

Könyvismertető - Vitéz Erdélyi Béla: Vas és acél. Hajja & Fiai kiadó 2013

Bár sok jó könyvet írtak más a 2. magyar hadsereg háborús szerepléséről, s e könyvek alapján majdnem mindent tudunk háborújáról, ám nagyszerű helytállását nem ismerjük igazán. Néhány sorban tettek eddig említést erről. Alig hallhattuk-olvashattunk valamit az Oszkol-völgy véres utóvédharcairól, valamint az első vonalak iszonyú megpróbáltatásairól, a rajvonalbéli életvitelről, a hóárkok pszichózisáról, a testi-lelki szorongásról, a harcok rohamairól, az őrjögő órákról, a pergőtűzek pokláról, a hógödörök dermesztő éjjeleiről, a tisztek és a legénység viszonyáról.

Erdélyi Béla hadnagy a 108/2 század parancsnokaként teljesített szolgálatot a keleti fronton 1943-43-ban, így a szemtanú hitelességével örökítette meg az eseményeket, s ábrázolja a tisztek és a legénység harctéri életét. Mint tiszt világosan látta, hogy a hadszínterre került katonák a legkevésbé sem vétkesek az elszenvedett kudarcok miatt. Habár az egységek nem rendelkeztek megfelelő harci eszközökkel és az orosz tél elviseléséhez szükséges ruházattal, mégis emberfeletti áldozatot hoztak, megállították a Vörös Hadsereget az Oszkol

völgyében, ami lehetővé tette, hogy elkerülje a fogságba esést ötven-hatvanezer magyar honvéd és a németek végrehajthassák tervszerű hadmozdulataikat.

Erdélyi Béla hadnagy kiemelkedő parancsnoki teljesítményét mutatja, hogy százada 179 katonájából 132 élve hazajutott. Hősies helyállásáért a kormányzó személyesen tüntette ki. A rendszerváltást követően őrnaggyá léptették elő a Don-melléki csatákban tanúsított hősiességéért, és megkapta a vitézi címet.

A könyv a doni katasztrófa 70. évfordulója emlékére jelent meg.

Ratkay Zoltán Imre: Hősök Napja Mosonmagyaróváron

Május 26-án vasárnap Mosonmagyaróváron is a hősökre, háborúban elesett katonákra emlékeztünk. Délután 10 óra 30-kor az óvári Szent Gotthárd templomban Nagy József kanonok esperes-plébános szentmisét celebrált a hősök emlékezetére. A templomból a Hősi Halottak Kegyeleti Kápolnához vonultunk zászlóval, harangozás mellett a II. Világháborús emlékhelyhez. A Himnusz eléneklése után Hatos Dezső elnök köszöntötte a megjelenteket.

Ünnepi beszédet mondott Lendvai István ny. h. százados. Koszorúzás, gyertyagyújtás, majd a Székely Himnusz eléneklésével ért véget a megemlékezés.

Délután 14 óra 30-kor az ünnep kezdete előtt a KÜHNE Fúvószenekara Hernádi Sándor karnagy vezényletével katonadalokat játszott. A városi ünnepség, melyet a Történelmi Vitézi Rend, A Mosoni Polgári Kör s a Honvéd Hagyományőrző Egyesület közösen rendezett, 15 órakor a csapatok bevonulásával kezdődött. A megemlékezésem részt vett dr. Nagy István polgármester és dr.

Ivancsics János alpolgármester mellett Ausztriából két hagyományőrző társaság kb. 30 fővel (Halbturm/Féltoronyból). A Mosoni Kápolna téren több száz részvevővel kezdődött a megemlékezés. A Himnusz eléneklése után Hatos Dezső köszöntötte meg a résztvevőket és felkérte Siposné Prof.dr. Kecskeméthy Klára ezredes asszonyt ünnepi beszéde elmondására - A magyar hősök emléke kötelez, akik a hazáért adták életüket, sosem szabad elfelejteni őket. Az ünnepi műsorban szerepeltek a Haller iskola diákjai, a darnózseli Ősírózsza Nyugdíjas Klub énekkara, a alászi Hagyományőrző ének-táncok, a Gazdász Néptánc Együttes "Senior" tánc csoportja. A műsor remek volt!

Kapui Jenő címzetes kanonok mondott áldást és imát, majd koszorúzás következett több civil szervezet részvételével. A Szózat és a Székely Himnusz eléneklésével ért véget a nagyszerű hagyományőrző megemlékezés.

Cserkészek tisztelegnek Mosonmagyaróváron

Lg. Kenyeres Dénes: Hősök-napi megemlékezések Kecskeméten

A doni 70. évforduló megemlékezései révén az idén is színes programokkal gazdagodott a hős városban rendezett Hősök Napja. A sorozatot az Önkormányzat, a HOHE, a Magyar Történelmi Vitézi Rend és a Nemzetőrség területi szervezetei rendezték.

2013. május 23-án a Köztemetőben, a Református Temetőben, a Szentháromság temetőben és a Molinnáry-emlékműnél tartottak egyidőben megemlékezést a környező iskolák diákjainak bevonásával. Beszédet mondtak Lassú Gábor történelemtanár, Dr. Károlyfalvi József történész, Dr. Bibó Zoltán ny. százados, ill. Dr. Josa Iván a HOHE megyei elnöke. Minden helyszínen a Himnusz, szavaltatok és virágok elhelyezése is a program része volt.

Aznap este a Városháza dísztermében abból az alkalomból volt megemlékezés és ünnepi műsor, hogy 70 éve érkeztek haza a kecskeméti katonák a doni frontról. Az esten részt vettek a még élő, Dont is megjárt frontkatonák, és a hagyományörző szervezetek tagjai. A Himnusz elhangzását követően Mák Kornél alpolgármester mondott köszöntőt. Ambrus Edit katonadalokat énekelt, Bunyik Tamás és Ujvári Ferenc verseket szavaltak. Lg. Kenyeres Dénes ny. alezredes "A Don-kanyartól Kecskemétiig" címmel tartott előadást. A szónok kiemelte a 13. Kecskeméti könnyű hadosztály fronton nyújtott nagyszerű teljesítményét, hiszen az alföldi bakák a végsőkig kitartottak. Utolsónak hagyták el állásaikat, s az osztrogozsszki védőgyűrűből is utolsóként törtek ki. Jelentős véráldozatok után tértek haza Kecskemétre 1943. május 22-én. Fogadásukra megjelent Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke is. Székelyné Kőrösi Ilona történész múzeológus pedig "Valahol Oroszországban" – In memoriam Don-kanyar 1943" címmel vetített képes előadást tartott.

Kecskeméten a Hősök-napi központi rendezvényre május 26-án 11 órakor került sor a Deák téren lévő II. világháborús Hősi Emlékműnél. A Himnusz után a Katona József Gimnázium diákjai közül Falu Tamás szavalta el A névtelen katona című verset, majd elénekelték a Kimegyek a doberdói harctérre c. katonadalt. Ünnepi beszédet mondott itt is Lg. Kenyeres Dénes. A szónok felvázolta a hallgatóság előtt a magyarság több, mint ezer éves küzdelmét és hősiességét. A magyar katona minden korban becsülettel és vitézül harcolt. Küzdött a kereszténység védelmében, hazánk függetlenségéért és szabadságáért, és soha nem hozott szégyent a magyar katonaság becsületére. Koszorúzás és a Szózat zárta a Hősök-napi megemlékezést.

Visszapillantás - Tokay László ny.á. páncélos alezredes (Chicago) emlékezik Horthy Istvánnéval való találkozására

Amikor az *Amerikai Magyarország* 2013. április 27-i száma hírül adta özv. Horthy Istvánné halálhírét és közölte az elhunyt fényképét is, erős nosztalgia fogott el és visszagondoltam 1944 februárjára, amikor szemtől szemben láthattam őt. Én akkor voltam 20 éves, III. évfolyambeli páncélos ludovikás, ő pedig 26 éves, a két évvel korábban elhunyt Kormányzóhelyettes özvegye. Gyermeük, a kis Istvánka betöltötte harmadik évét. Amint az elhunyt fényképét nézegettem, a múlt idők homályából a következő kép bukkant elő: -1944 február utolsó hétvégéjén a Ludovika Akadémia páncélos százada adta az "udvarlaci őrseget", azaz Budán a Királyi Vár őrseget, mely szombat délután egy órakor kezdődött és vasárnap délután egy órakor fejeződött be egy díszes őrsváltással a Vár udvarán. A vasárnapi őrsváltás népszerű volt, s mindig több száz nézője akadt, főleg fiatal lányok és hölgyek, a ludovikások nagy örömeire!

A jelzett napon a páncélos akadémikusokból kiválogatott őrsegnek, kb. egy szakasznyi erőben, én is tagja voltam. Beosztásom a Várkertben "kertőr" lett. Gyalogmenetben érkeztünk a Várba az előírt szabályokat szigorúan betartva. Mint leendő hivatásos tisztek átvettük a szolgálatot. Megpróbáltuk a legjobbat és legszebbet nyújtani! Parancsnokunk Toperczer Oszkár főhadnagy volt, szintén Ludovikát végzett hivatásos tiszt.

Az őrszolgálatban két óra tulajdonképpeni őrsegállás után négy óras pihenés járt, amit általában mindenki alvással töltött.

Így érkezünk el másnap vasárnap délelőttjéhez, amikor a harmadik és egyben utolsó váltásom 9-11 óra közé esett. Akkor már jól ismertem a Várkertet. Őrhelyemet pontosan 9 órakor elfoglaltam és a Várkertnek ismét korlátlan ura lettem, vállamon a Manlicher puskával és feltűzött szuronyal.

Rövid idő után kinyílt a bejárati ajtó és egy háromtagú társaság jelent meg: elől egy ápolónőnek öltözött fiatal nő, babakocsit tolvá, mögötte Horthy Istvánné és egy nálánál idősebb hölgy, mindketten bundában.

Természetesen Horthy Istvánnét azonnal felismertem, nagyon csinos volt. Mindjárt "riadót" fújtam és azonnal felállítási helyemre siettem, hogy onnan hajtsam végre az ilyen magas rangú személyeknek kijáró speciális tiszteletet. Ez pedig nem volt más, mint a "puskával tisztelegj" fegyverfogásnak hosszantartó végrehajtása, a tiszteletet fogadó személy közeledését követve, 10 lépéssel őrhelyemtől jobbra kezdve, és 10 lépéssel attól balra befejezve. Ugyancsak elő volt írva az így fogadott előljárónak mozgását fejfel és szemmel is követni az előírt 20 lépésen át.

A kemény és csattanó puskafofásaim hallatára Ilona asszony kb. 5 méterről felém nézett és szeméink találkoztak. Majd enyhe mosollyal kérdezte: "Nem fázik?" Persze tudta, hogy nekem válaszolni nem szabad.

Mikor a társaság már 10 lépésre távolodott, a tiszteletet befejezve és puskámat "vállra" helyzetbe téve őrhelyemen maradtam. Ilona asszony és társasága egy kb. félórás séta után visszamentek a Várba. Mi pedig a délutáni őrsváltás után, ismét gyalogmenetben visszatértünk az Akadémiára és kaptunk rövid szolgálatmentességet.

A fenti békés epizódot a háború utolsó, véres esztendeje követte. 1945 februárjában már befejeződött Budapest ostroma és lezajlott a tragikus kitörés is február 11-én. A Horthy család Ilona asszonnyal együtt már nyugaton volt, az emigráns életük új hazája, Portugália felé vezető hosszú úton. Elhunytá feleleveníti előttem a 70 évvel ezelőtti találkozásunkat. Nyugodjék békében!

Fekete Dénes: A Tízes honvédekra emlékeztünk Miskolcon

Miskolc egykori háziezredére, a 10. hv. gyalog ezredre emlékeztünk 2013. május 24-én a **Herman Ottó Gimnáziumban**. Az ezredet 1890-ben alakították meg, úgy hogy a parancsnokság és egy zászlóalj Miskolcon, a második zászlóalj Egerben, míg a harmadik Sátoraljaújhelyen diszlokált.

Elhelyezése Miskolcon a mai Herman Ottó Gimnázium épületében volt, amit akkor József laktanyának hívtak. Az ezred az I. világháborúban, Galíciában, Romániában és Olaszországban harcolt. A négy év alatt mintegy 40 ezer katonát hívtak be állományába és küldtek ki a frontra. Közülük több ezren soha nem tértek vissza.

A Trianoni békeszerződés után a magyar hadsereg részére előírt létszámcsökkentés miatt (max. 35 ezer fő) az alakulatot 1921-ben felszámolták. Volt tisztjei, katonái és a város lakossága nem feledkezett meg róla, rendszeresen ezred újságot adtak ki, 1927-ben szobrot avattak az elesettek

emlékére, majd a Városi Múzeumban külön szobában őrizték az egység ereklyéit. Ennek a hagyományőrző tevékenységnek vetett véget a II. világháború, mely alatt a múzeumi tárgyak megsemmisültek, a kommunista rendszer pedig nem támogatta az ilyen jellegű munkát.

A rendszerváltás után a **Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége** Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezete karolta fel ezt a hagyományőrző tevékenységet és minden év májusában egy napot áldoz a gimnázium tanáraival, diákjaival az alakulatról való megemlékezésre.

Így volt ez az idén is. **Tóth Béla** elnök ünnepi beszéde után a diákok táncos-zenés előadása következett. Ezt követően megkoszorúzták az iskola aulájában lévő emléktáblát, majd az épület előtt álló emlékművet, amely **Vass Viktor** szobrászművész alkotása. A gimnázium részéről **Dudás Imre** igazgatóhelyettes úr volt a rendezvény főszervezője.

Dr. Kakasy Gyula méltatja Péntes János (Gyula, 1924. október 19. - Melbourne, 2013. január 27.) vasdiplomás ludovikás hegyivadász hadnagyot, az „Aranykor” kitüntető cím és a „Magyar Kultúra Lovagja” cím tulajdonosát

1924-ben Gyulán, katonatiszti családban született, édesapja honvédezredes volt. A pécsi Honvéd Középiszkolai Nevelőintézetben tízéves korától érettségig végig jeles tanuló volt. Ezután a Honvéd Ludovika Akadémia növendéke lett. Lövész, majd hegyivadász kiképzésben részesült. Mint az egység rangelsője, az akadémikus hegyivadász század parancsnoka lett. 1944. augusztus 20-án évfolyamával együtt hadnaggyá avatták. A háború és a front folytonos mozgása miatt beosztását, csapattestét gyakran változtatták. A háború befejezésekor amerikai hadifogságba került, ahonnan hamarosan hazatért. Kezdetben nehéz fizikai munkával kereste kenyerét, majd rövidesen a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója lett. Négyéves tanulmánya után színművész oklevelet kapott. Pályafutását a Néphadsereg Színházban kezdte, de más pesti színházban, több színdarabban, valamint három filmben is kapott szerepet. 1956-ban a Színházak Forradalmi Tanácsa tagjává választották. A forradalom leverése után, megtorlástól tartva, feleségével és négyéves kislányával együtt, elhagyta az országot. Hosszas, kalandos utazás következett Ausztráliáig, ahol Melbourne-ben telepedtek le. Nehéz munkával tudta eltartani családját. Egy idő után színházi díszletezőként foglalkoztatták. Nyelvtudásának gyarapodásával hamarosan szerkesztői, rendezői feladatokat kapott a tévénél, majd a rádiónál műsorvezető lett. Változatos munkakörét két évtizedig folytatta, azután 57 évesen nyugdíjba vonult. Ekkor az írás lett a fő tevékenysége: próza mellett verseket is írt. Két könyve jelent meg. Az első 1984-ben, *Szeretem ezt a napsütötte földet* címmel, s ebben Ausztrália rövid történetét írta meg. Munkája nagy sikert aratott a kinti magyarok körében.

Ezután jóval terjedelmesebb, igen sok munkát, szervezést igénylő könyv írásába fogott. A három egykori tisztképző akadémia 1944. augusztus 20-án avatott évfolyamának történetét írta, szerkesztette egybe. Ehhez semmiféle forrásmunka nem állt rendelkezésére. Megkereste tehát a Ludovika, a Bolyai és a vitéz Horthy István Repülőakadémia ezen évfolyamának hadnagyait. Közülük többet megkért, hogy írja meg történetét. Gondosan ügyelt arra, hogy valamennyi fegyver- és csapatnemről szülessék írás. Rengeteg időt fordított a név- és rangsorok összegyűjtésére, az eredeti tablók, fényképek megszerzésére. Ezernél több levelet írt egyedül ő maga ez ügyben.

Közülük öt évbe telt, amíg a kézirat nyomdába került. Végül, 1990-ben jelent meg *Emlékek útját járva 1942–44.* címen, magyar nyelven, 1000 példányban. Az óriási munka elvégzésben leánya, egykori bajtársai, és barátai közvetlen munkával segítettek. Rajtuk kívül a világ különböző országaiban élő, sok régi bajtárs adománnyal járult hozzá a könyv kiadásához. 500 példányt Budapestre küldött ajándékként volt évfolyamtársainak, és hősi halottaink hozzátartozóinak. Külföldön élő bajtársaink térítésért kapták a könyvet, s ezt a bevételt jelentősen szaporította az itthon élők nem kevés adománya is. Így készült el hősi halottaink emléktáblája, mely a Hadtörténelmi Intézet díszudvarán, a budai Várban található. A háromrészes, fehér márványon 73 hősi halottunk neve olvasható, a táblát a három akadémia címerét ábrázoló bronzöntvény díszíti.

Az általa szerkesztett és részben írt emlékkönyv elsősorban az egykori évfolyam tagjainak felkutatását, összefogását, kapcsolatuk szorosabbra fűzését célozta meg. A könyv példányai a mai tisztképző egyetem könyvtárában, és több nemzeti szakgyűjteményben is helyet kaptak. Ilyen módon az új tisztnevezések is részletes, valóság-hű ismeretet szerezhet a tapasztalt idősekről, velük, a jól képzett, bajtársiasságban, megbízhatóságban elöljáró példákkal, személyes kapcsolatokat is kiépíthet.

Péntes János a Melbourne-ben élő bajtársaink körében végzett gyűjtésből egy-egy Kossuth-, illetve Bolyai-kardot készíttetett és adományozott a jelenlegi tisztképző főiskola számára, immár tizenkilenc éve. Ezzel föllevenítette a valamikori tradíciót, a *Száznapos Ünnepélyt*. A tisztavatást száz nappal megelőző ünnepségen, az avatásra kerülő, ludovikás és bolyais utódintézmények évfolyamának két legkiválóbb hallgatója kapja meg a díszkardot; nevüket pedig rávésik a kard pengéjére. Egy éves viseletet követően, a kitüntetettek, a soron következő évfolyam rangelsőjéhez „vándorolnak” a kardok. A már említett emlékkönyv bevételéből, illetve ennek kamatából a *Száznapos Ünnepélyen* könyv- és pénzjutalomban részesül az egyes főiskolák egy-egy kiváló minősítésű hallgatója. Személyükről az adott egység parancsnoksága dönt.

Pénzes János

Hábel György emlékezik Sisa István m. kir. zászlósra, nemzetpolitikai íróra (Budapest, 1918. június 3 – Huddleston, Virginia, 2012. november 20), az Exiled Europe és a Free World Review Quaterly szerkesztőjére, a Spirit of Hungary c. könyv írójára, az „Órtállás Nyugaton” c. kötet szerkesztőjére

Sisa István három évtizeden át jó barátom volt, a diktatúra éveiben az illegális munkát együttműködve végeztem vele. Két héttel ezelőtt még telefonon, jó hangulatban, többször beszélünk. Sokat segített a felvidéki (felföldi) magyar iskoláknak. Magsirattam! A legjelentősebb magyar közírók között tarthatjuk számon.

Budapest, 2012. november 26.

v. Hábel György, ny. MÁV főmérnök, okl. erdőmérnök és okl. közlekedési mérnök

A kecskeméti Városháza dísztermében 2013. január 11-én rendezett Doni megemlékezés-konferencián a következő Dont megjárta bajtársak vettek részt. Megérdemlik, hogy név szerint felsoroljuk őket:

-v. dr. Kovács Andor nyá. ezredes, volt szdpk.

-dr. Bibó Zoltán nyá. szds., volt szpk.

-Hegedűs Ferenc, pc. őrm.

-Szeverényi István szkv. volt őrkaton, muzsik

-Balla János tizedes

-Podhorszky Béla tizedes

(A névsort beküldte Lg. Kenyeres Dénes, nyá. alezredes, az egyik főszervező)

Dobai Miklós: Hátha valaki nem tudja...

Régi könyveim közt lapozgatva letem rá a Hadtörténelmi Közleményekben, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum hivatalos kiadványában Kun József őrnagy cikkére. A kiadvány, melynek dátuma 1963. 1. szám, a Kádár-kor „legszebb” éveiből való, így a „Magyarország német megszállásának előkészítése és végrehajtása (1943. szeptember – 1944. március)” című cikk tartalmát a kritikus szemmel néző baloldaliak sem kifogásolhatják.

Ebben olvasható az a rész, mely ellentmond annak a kommunista évtizedekben hangoztatott állásponttal, hogy a két világháború közötti Magyarország, Horthy Magyarországa volt a hitleri Németország mellett az „Utolsó csatlós”, s mindent vállalt az alkonyát élő nemzetiszocialista Németország mellett.

A kiadvány 44. oldalán az alábbi olvasható: „Katonai vonatkozásban még két eset érdemel említést, melyek 1943-ban a német-magyar katonai kapcsolatok alakulására jellemzőek voltak. 1943. februárjában a német légügyi attasé kérte, hogy engedélyezze a magyar kormány 30 német bombázó és az ahhoz tartozó 600 főnyi kiszolgáló személyzet elhelyezését az ország területén. A magyar kormány a kérés teljesítése elől kitért. Úgyszintén megtagadta a kormány az angol és amerikai légierők kötelékébe tartozó személyek kiszolgáltatását Németország részére 1943. októberében.”

Majd a 45. oldalon: „A magyar kormány, csak vonakodva – Németország külön felszólítására – ismerte el Mussolini új fasiszta kormányát, melyet kiszabadulása után alakított. Viszont a budapesti olasz követség Badoglio párti (tehát a nem fasiszta olasz kormány) része a későbbiek folyamán is a magyar kormány védelmét élvezte. (...) Németország és Magyarország katonai, politikai kapcsolatai 1943-ban jelentős mértékben megromlottak.” (kiemelés D.M.)

Eddig az idézet. Mi pedig eltöprenghetünk azon, hogy egy „utolsó csatlós” magatartásával mennyire egyeztethető össze a fent leírt eseménysorok, mert az utolsó egy év eseményeit – 1944. március 19-e és 1945. valahányadika közötti időt nem lehet a magyarok számlájára írni, hiszen azok az események már nem egy független ország cselekedetei voltak. Hiszen egy független ország miniszterelnökének (gróf Kállay Miklós), vezető politikusaiknak és közéleti személyiségeinek illegálitásra, bujkálásra kényszerítése nem tartozik a független államok hétköznapijaihoz.

Na ennyire voltunk a baloldal által váltig hangoztatott „utolsó csatlós”.

Bolyai János világhírű matematikus, hadmérnök emléktáblájának avatása Szegeden május 22-én (Beküldte Nagy László Gerő ny. ezds., HOHE alelnök)

Az avató beszédet **Poroszlai Ákos**, a Bolyai János Honvéd Alapítvány kuratórium elnöke tartotta:
„Köszöntöm az emléktábla avatásra megjelent
Hölgyeket és Urakat!

Megkülönböztetett tisztelettel köszöntöm a
Magyarok III. Világtalálkozójának résztvevőit és
ausztráliai Vendégeinket!

Alapítványunk, a Bolyai János Honvéd Alapítvány célkitűzései között szerepel, hogy emlékhelyeket hozzunk létre, különösen névadónk, Bolyai János, a világhírű matematikus és kiváló hadmérnök életének jelentősebb állomásain. Alapítványunk működésének több mint húsz éve alatt számos helyen avattunk már Bolyai szobrot vagy helyzetünk el emléktáblát.

Berek Lajos Mednyánszky díjas szobrászművész, alapítványunk kuratóriumi tagjának, *Bolyai a hadmérnök* című szobra található a Nemzeti Közszerződési Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztviselői Karának udvarán. A szobor felavatása 2003-ban volt az egyetem jogelőd intézményénél, ami akkor Bolyai nevet viselte. A szobor másolatai láthatók Marosvásárhelyen a Sapientia-Erdélyi Magyar Tudományegyetem Műszaki és Humántudományok Karának aulájában és a Bécsi Katonai Akadémián, ahol Bolyai kiváló eredménnyel végzett és katonatisztté vált.

Emléktábla hirdeti nevét Bécsben a Stift templomban, valamint Olmützben és Aradon, ahol katonatisztként szolgált.

A Bolyai János Honvéd Alapítvány, alapcéljaival összhangban, továbbra is igyekszik a bolyais hagyományokat ápolni, emlékhelyeket létesíteni.

Miért is választottuk ezt a helyszínt az emléktábla elhelyezésére? Bolyai 1826 és 1830 között az Aradi várban szolgált. Tiszti pályafutása alatt ezen a helyen töltötte a legtöbb időt, négy és fél évet. Aradi szolgálata közben, itt Szegeden a Szegedi vár és katonai épületeinek rekonstrukcióit felügyelte. Ennek szerettünk volna emléket állítani. Így került a választás a Bolyairól elnevezett utcában erre az épületre. Aki végigmegy ezen az utcán, ezen emléktáblán láthatja, milyen kötődése van Bolyainak Szegedhez. Ezúton szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik segítettek abban, hogy ez az emléktábla ide kerülhessen: v. Szilágyi Árpádnak, a Szegedi Hagyományőrző és Városvédő Egyesület elnökének, hogy a szükséges engedélyeket beszerezte, Szeged város Önkormányzatának, hogy lehetővé tette, hogy ezt az emlékhelyet létrehozzuk, valamint a Bolyai utca 8. számú ház tulajdonosának, Csanádi Gábor úrnak, hogy hozzájárult az emléktábla elhelyezéséhez. Köszönöm figyelmüket!”

A magyarországi Pro Libertate Alapítvány felhívása:

Honfitársaim! A világ különböző részeire sodródott magyarokhoz, katonákhoz szólok. A történelmi családok élő nemzedékét keresem, megkésve bár, de törve nem – elérkezett az idő, hogy a “Talpra magyar!” felszólításnak ily módon is eleget tegyünk. A m. kir. Honvédség állományában szolgált egykori katonák kötelességünknek érezzük, hogy felhívásunkat a világon élő magyarsághoz eljuttassuk.

Jelenlegi kormányunk egyértelmű bizonyítékot adott, hogy nemzetépítő törekvéseinket elfogadva, helyreállítja a Magyar Királyi Honvédség Ludovika Akadémia épületét. Ahhoz, hogy történelmi múltunk egy részét is bemutassuk, összefogásra, a Ludovika-eskü minden sorára szükség van. A Hazáért mindhalálig!

A háború viharában, a front átvonulásában az intézmények, minisztériumok kiköltöztetésében óriási kára keletkezett hazánknak. Kérünk minden Magyar Honfitársunkat, segítsen információval, összefogással, tárgyi emlékek, dokumentumok hazajuttatásával, hogy eredeti tartalommal töltsük meg az Akadémia termeit.

Szükségesnek érezzük a helyi magyar közösségek összefogását, hogy az információkat, dokumentumokat nyilvántartásba vegye. A tárgyak a tulajdonos nevének, rangjának feltüntetésével kerülnek majd bemutatásra.

Budapest, 2012. október 23.

Köszönettel,

K. Horváth András Mátvás elnök

Pro Libertate Alapítvány H. Budapest, Pf. 1313 – 1464

Hadastyán katonai tábor: (06)-26-311-905, www.mkfh.hu, katona@mkfh.hu

Kakucsy György, HOHE: Legidősebb bajtársunk távozott

Az 1935-ben m. kir. hadnagyként felavatott **v. Szende László** közvetlenül 100. születésnapja előtt elhagyott bennünket és Csaba- királyfi égi hadiösvényére távozott.

Bajtársunk 1913-ban született. Édesapját, kir. járásbíró és tartalékos főhadnagyot – aki 1915-ben hősi halált halt – hamar elvesztette. Édesanyja magyar szellemben nevelte. A Keszthelyi Premontrei Főgimnáziumban 1931-ben érettségizett, majd a Ludovika Akadémiára került. Az 1935-ös évfolyammal avatták mint hivatásos hadnagyot.

Első beosztását Nagykanizsán a 17. honvéd gyalogezrednél kapta. 1941-ben már Csáktornya városparancsnoka volt. Részt vállalt a nagykanizsaiakkal a galíciai, a doni, a délvidéki és a kárpáti hadműveletekben. Védelte Kassát és a Garam völgyét. A Dontól sebesülten tért vissza Nagykanizsára, majd újra a fronton harcolt.

A háború befejezése után részt vett a demokratikus hadsereg felállításában (5. hadosztály), de a kommunista hatalom eltávolította és katonai rendfokozatától megfosztotta. A civil életben segéd munkásként, művezetőként, majd építésvezetőként dolgozott nyugdíjazásáig, 1976-ig. Az 56-os Forradalom és Szabadságharc következményeként letartóztatták és internálták Kistarcsára és a Tököli táborba.

Élete minden fázisában megtartotta a nemzete, magyarsága melletti elkötelezettségét, amiről számos kiténytetése – hadi és polgári egyaránt – tanúskodik.

Előadásokat tartott katonai főiskolákon és a Hadtörténelmi Intézetben, Ludovikás találkozókban. Tanácsadóként részt vett emlékművek és templomok létesítésénél, tervezésénél. Kezdeményezte és segítette v. Jány Gusztáv és v. Szombathelyi Ferenc vezérezredesek utólagos rehabilitálását.

A rendszerváltás után őt is rehabilitálták ezredesi rendfokozattal. A Honvéd Hagyományőrző Egyesület (HOHE) munkájában is részt vett Kéri Kálmánnal. Ismét rendszeresen kapott kiténytetéseket.

2005-ben tisztte avatásának 70. évfordulóján a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem – a HOHE javaslatára – „rubin” diplomát adott át neki. 2010-ben a 75 éves diplomát is megkapta. 2012-ben, 99. születésnapja alkalmából, dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter úrral a HOHE küldöttsége a lakásán köszöntötte. Ez alkalommal megemlékező plakettet és ajándéktárgyat adtunk át.

2013. január 20.-án a HOHE kezdeményezése és szervezése eredményeként a HM katonai temetésben részesítette. A búcsúztatásra a mostani Ludovika Zászlóalj vezetői és hallgatói nagy számban jöttek el, zárt alakulatban, és elhozták a Ludovika zászlót, amelyet a Hadtörténeti Intézet és Múzeum őriz. A búcsúztatón kiállításra került az élete folyamán kapott 35 kitüntetése is.

Béke a jeles magyar katonatiszt poraira!

Fekete Dénes jelentette, hogy Miskolcon a Szemere-kertben 2013. május 26-án 11.30-kor Doni kopjafa avatási ünnepségre került sor, melyen részt vett Dr. Kriza Ákos polgármester is.

Program:

- Felhívó jel,
- Himnusz,
- Szavalat,
- Ünnepi beszéd a Polgármesteri Hivatal részéről,
- Szabó Sándor önkormányzati képviselő beszéde,
- Mester István Doni harcos beszéde,
- a kopjafa leleplezése,
- az emlékmű ökumenikus felszentelése,
- koszorúzás,
- Szózat,
- Il Silenzio.

Az ünnepség előtt hálaadó istentiszteletet tartottak a Kossuth református templomban.

Hősök-napi és Trianoni megemlékezés Chicagóban (Simonyi László jelentése)

Az MHBK chicagói főcsoportja 2013. június. 9-én, a többi helybeli egyesületekkel együtt, megemlékezett az ezévi Hősök Napjáról és a Trianoni nemzetgyalázás 93. évfordulójáról. Szépszámú hallgatóság előtt a Himnusz éneklése után, Katona Jenő főcsoport zászlóstisztségük nagyszerű szavakkal tolmácsolta a trianoni diktátum nemzetgyalázó aljasságait. Utána Simonyi László, MHBK központi vezető hőseinkre emlékezett és kitért arra is, ami most meg Magyarországon ellen az Európai Unió támadásai során. Véleménye szerint a mostani kormány hazafiúi védekezése szintén hősiességnek minősíthető. A globalizáció nem más, mint egy új stílusú hazaárulás. Az ünnepség a Szózat éneklésével és egy rövid, Hazánkért mondott imával végződött.

Fekete Dénes: A bombázások áldozataira emlékeztünk Miskolcon

2013. június 3-án, Miskolcon, a Búza téri görög-katolikus templomban a szövetséges csapatok légierejének 1944-ben a várost ért bombázásai áldozataira, ill. a mentésben résztvevők áldozatos munkájára emlékeztünk. A június 2-i szedte a legtöbb áldozatot a négy közül - 177 civil és 29 katona halt meg, 420-an sebesültek meg -, mert ez volt az első és teljesen váratlanul érte a várost.

A templomban megjelenteket Dr. Szabó Péter tűzoltó alezredes, a Miskolci Katasztrófavédelmi Kirendeltség vezetője köszöntötte. Az ünnepi műsort a *Miskolci Görög Katolikus Iskola* diákjai adták. Felkészítőjük *Ambrus Annamária* tanárnő volt, gitáron *Orosz Gábor* diakónus

kísért. A megemlékezést *Leskó György* nyugállományú polgári védelmi alezredes tartotta, a gyászliturgiát *Papp András* görög katolikus parókus vezette. Az ünnepségen megjelent *Pfliegler Péter* úr, Miskolc m.j.v. alpolgármestere.

A templomi programot koszorúzás követte a kopjafánál, amely *Szondy Sándor* fadaragó, népi iparművész alkotása (1994).

Az emlékoszlopnál koszorút helyezett el:

- Miskolc m.j.v. Önkormányzata,
- BAZ. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság,
- a Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetsége BAZ. Megyei Szervezete,
- az 1956-os Nemzetőr Szövetség.

Tokay László ny.á. páncélos alezredes (Chicago): Szent Kristóf napja

A hajdani M. Kir. Honvédség páncélos fegyvernemében szolgáló katonák minden évben meg ünnepelték védőszentjüknek, Szent Kristófnak névnapját július 25-én.

Úgy érzem e nemes hagyományt a még élő -sajnos nagyon kevés- volt páncélos honvédeknek is fenn kell tartani. Mint volt hivatásos páncélos tiszt, szeretném felhasználni ezt az alkalmat, hogy az aránylag rövid életű magyar páncélos fegyvernemről valamit szóljak, annál is inkább, mivel honvédségünknek ezek az alakulatai a második világ háborúban a kiemelkedő haditetteknek egész sorát hajtották végre.

A páncélosok "tűzkeresztése" 1941 július havában zajlott le az orosz fronton Gordiewka (Ukrajna) mellett, amikor egy a gyorsadtest kötelékében harcoló magyar páncélos zászlóalj az orosz túlerő ellen majdnem teljesen megsemmisült, nagy embervesztéssel, úgy tisztekben mint legénységben.

Ezt követte 1943-ban a doni áttörés után az 1. pc. hadosztály kimagasló haditetteinek sorozata, amikor ez a hadosztály a szétvert és visszavonulóban lévő 2. magyar hadsereg alakulatainak segítségére sietett és önfeláldozóan segítette a bekerített magyar egységeket a gyűrűkből kitörni és nekik utat nyitni, így meg akadályozva azok megsemmisítését vagy fogságba esését.

A magyar páncélosok kimagasló szereplése folytatódott 1944 őszén a vesztesre álló háború nehéz időszakában. Ezek a harcok a 2. pc. hadosztály nevéhez fűződnek. A román átállás után az országba délről betörő orosz és román csapatokat a magyar páncélosok tartóztatták fel és elfoglalták Tordát és Aradot, így megakadályozván, legalább is ideiglenesen, az ellenségnek a magyar Alföldre való betörését. Sajnos az óriási orosz túlerővel szemben ezek a sikerek sem tudták a háborút hazánk javára befolyásolni. De a magyar páncélosok háborús szereplése így is fenn fog maradni a jövő magyar nemzedékek számára.

Nem lenne e megemlékezésem teljes a magyar páncélosokkal kapcsolatban, ha nem említeném meg Budapest ostromát. Amikor a szovjet haderő 1944 novemberében elérte hazánk fővárosát, a volt pc. csapatok maradványaiból meglehetősen sokan benn maradtak Budapesten. Ezek általában kisebb csoportokban harcoltak saját parancsnokaik vezetésével. A fővárosban bent maradt páncélos erőknek közös parancsnoka Pál Dezső százados volt, nekem korábbi századparancsnokom a Rétsági Zászlóaljnál. Az ostromgyűrűben maradt még egy kb. tíz harckocsiból álló egység mint "fővezérség –közvetlen harckocsi század", két fiatal hadnagy parancsnoksága alatt: Ignáci Dezső és Hernády Miklós, mindegyik egy-egy szakaszt vezetve. A Ludovikán mindkettő osztálytársam volt. Az ő feladatuk valóban a "dicső halál" volt. Ők voltak hivatva mint "ékek" a Várból való kitörést vezetni. A kitörés 1944 február 11-én vasárnap este nyolc órakor indult meg. Mindkét hadnagy már az első órájában hősi halált halt, több ezer más védővel együtt, jelképezve nem csak a magyar páncélosok, de a magyar királyi honvédség katonáinak összességét a hazáért való áldozatkészség terén. Emlékük legyen áldott.

Bajtársak ! Szent Kristóf napján emlékezzünk páncélos hagyományainkra és gyűjtsünk gyertyát !

Dobozy István (MHBK, Adelaide) méltatja Szathmáry Király Lászlót

2013. december 10.-én búcsúztunk el kedves bajtársunktól, Szathmáry Király Lászlótól (1924 – 2012. december 3). Nagyon szerette a magyar társaságot, humora mindig mosolyt varázsolt embertársai arcára. Rendszeresen látogatta rendezvényeinket, de betegsége miatt a múlt közgyűlésünkön már nem tudott megjelenni. Távozása, mint minden buzgó tagunk távozása, közösségünket szegényebbé tette. Őszinte részvétünket küldjük kedves családjának és ismerőseiknek. Adjon neki a Jó Isten örök nyugodalmat.

A Katyni áldozatok emléknapja (Beküldte Borbás Károly, Toronto)

Kommunisták által elkövetett népirtás. 1943. április 13-án a berlini rádió adta hírül, hogy a német megszállás alatt lévő Szmolenszk környékén, a katyni erdőben tömegsírokat találtak, amelyek az 1939 szeptemberében szovjet hadifogságba esett és az NKVD által agyonlőtt lengyel katonatisztek holttesteinek ezreit rejtették.

A tömeggyilkosságok elkövetése után súlyos, nyomasztó csend állt be a kivégzett hadifoglyok sorsát illetően. Ekkor még nem fogalmazódtak meg a hadifoglyok eltűnésével kapcsolatban a németek állítólagos részvételére utaló álláspontok, de hivatalos szovjet magyarázatot az 1941. június 22-i Barbarossa-hadművelet megindulása, illetve a lengyel-orosz kapcsolatokban beállt változások sem kényszerítették ki.

A katyni tömegsírok helyét egy pályafenntartó vonat lengyel kényszermunkásai találták meg 1942-ben. A németek eleinte nem tanúsítottak nagy érdeklődést az ügy iránt, mivel alulbecsülték a tömegsírokba temetettek számát, így csak 1943 februárjában kezdték meg az exhumálásokat; április 13-áig mintegy 400 holttestet hantoltak ki. A berlini rádió ezen a napon jelentette be, hogy a Katyn melletti erdőben háromezer lengyel tiszt holttestét találták meg egy 28 méter hosszú, 16 méter széles tömegsírban, a tömegmészárlás elkövetőiként pedig a szovjeteket nevezték meg.

Később a németek - pusztán propagandacélból, ami miatt a Nyugat eleinte kételkedve fogadta a kivégzésről tudósító bejelentést -, illetve a lengyelek is felkérték a Nemzetközi Vöröskeresztet az exhumálásra és a vizsgálatokra, majd a német hatóságok egy 12 tagú, egy magyar patológust is a soraiból tudó nemzetközi bizottságot állítottak fel. 1943. június 3-áig összesen több mint 4100 holttestet emeltek ki, s 2800 személyt sikerült azonosítani.

Stefanovszky András: Petíció Serényi István állami kitüntetéséért

Serényi István a magyar emigráció egyik legkiemelkedőbb egyénisége ma már 95 éves. Egész életét a magyarság és a szabadság szolgálatának szentelte és szenteli mind a mai napig.

Kiváló atlétaként többszörös vidéki, majd kétszeres országos futóbajnok volt. 1936-ban egyike volt azoknak, akik az olimpiai lángot vitték Berlin felé. 1948-ban a Londoni olimpiai keret tagja.

Mint újságíró a Nemzeti Sport munkatársaként dolgozott, később a Veszprémi Hírlap újságírója lett, majd a Veszprémi Vármegyét szerkesztette. A háború után hazafias és nemzeti hangvételű cikkei miatt kényszer munkára ítélték. 1947-ben szabadult, de az újabb megtorlástól tartva előbb Ausztriába, majd az Egyesült Államokba menekült, ahol a magyar egyesületi életnek aktív szereplője lett.

Az 1956-os forradalom véres leverése adta meg azt a végső lökést, amely meghatározó irányt adott életének: a hazát és a magyarságot szolgálni élete végéig. 1959 és 1962 között három olyan tüntető akciót hajtott végre, amelyek az USA-ban és világszerte is a magyar ügy elismert harcosává tették:

-Hruscsov szovjet államfő 1959. évi amerikai látogatásakor Serényi a New York-i Szabadságszobor szemét fekete lepellel kötötte be, jelképezve az USA vakságát a magyar szabadságharc eltiprójával szemben.

-1960 októberében hat nap alatt New York-ból Washingtonba futott, megtéve minden nap egy maratoni távot, hogy a Fehér Háznál a világsajtó nyilvánossága előtt átnyújtsa a Rabnemzetek Memorandumát Nixon akkori alelnöknek.

-1962-ben „Emlékezz Magyarországra” és „Szabadságot Magyarországnak” feliratú trikóban San Francisco-ból New York-ba gyalogolt 74 nap alatt, megjavítva ezen a 6000 km-es távon a fennálló rekordot.

Felhasználva az így megszerzett hírnevét, 1970-ben dél-amerikai körútra indult, hogy a magyar igazságot hirdesse. Óriási munkásságát mind Nixon elnök, mind Reagan elnök elismerte. 1988-ban európai körútja során trianoni és erdélyi memorandumokat adott át vezető állami személyeknek. 1989-ig 4 világrész 47 országába vitte a magyar ügyet a világ nyilvánossága elé. 1991 óta Bécsben él. Az évtizedek alatt kiépített nemzetközi kapcsolatai révén „csendes diplomáciával” ma is igyekszik minden magyar ügyet elősegíteni és előadásaiival a magyar ifjúság nemzeti öntudatát erősíteni.

Ívás István: Az utolsó székely határőrök

(Katonaságom története 1943-1944)

Ívás István 1925-ben született az Aranyos folyó melletti Alsószentmihályfalván. Szülei földnélküli parasztok voltak, akik földesúri birtokokra elszegődve tartották fenn családjukat. István 14 éves korától édesapja mellett dolgozott fakitermelőként a Kelemen-, illetve a Görgényi havasokban. A család 1943-ban Magyaró községben élt.

Ide érkezett meg a behívó, amely október 4-ére szóló Szásztekére, a 24. székely határőr kiképző táborba. Ide a faluból 34 főt vonultattak be. A barakktábor a községtől keletre mintegy 3 km-re volt egy réten. 16 barakkból állt, melyből 11 szolgált a légénység elhelyezésére. Egy épületben 60-an voltak elhelyezve. A táborban az elhelyezés és az ellátás szerény, a ruházat és a felszerelés kopott, fegyverük az első világháborús Mannlicher puskák voltak. A kiképzés 6 hónapig tartott, amely kemény és fáradságos volt, a tisztesek és tiszthelyettesek fellépése durva, gyakran alkalmazták a büntetések különböző válfajait.

De miért is kellett 1943 őszén idő előtt bevonulni a 18-19 éves székely fiataloknak a seregbe, amikor az akkori szabályok ezt 21 éveseknek határozták meg? A politikai és katonai vezetésnek erre a

magyarázata nagyon egyszerű volt. A szovjet hadsereg átvette a kezdeményezést, határozottan nyomult előre, a németek és szövetségeseik nem tudták megállítani őket. Az ezer éves keleti határ védelmét meg kellett erősíteni, történelmünk során erre alkalmazták a székelyeket, akik ezért korábban kiváltságokat is kaptak. Így hoztak létre 1943-44-ben 21. székely határőr zászlóalj, melyben apák és fiaik együtt szolgáltak.

Szerzőnk a kiképzés után először a Gyergyótölgyesi 21-es hegyi vadász zászlóalj-hoz helyezték, majd 1944. május közepén a Gyergyóbékásba kihelyezett 2. székely határőr zászlóalj-hoz került. A következő hónapok szolgálattal, illetve kiképzéssel teltek el. Augusztus közepén éppen szabadságon volt, amikor megtörtént a román átállás. A faluban kidobolták, hogy a katonák azonnal vonuljanak be alakulataikhoz. Jelentkezése és felszerelése után azonnal elfoglalta helyét a védelmi vonalban.

A Békás-Tölgyes-Bélbor arcvonalszakaszt a 2. Ukrán Front csapatai szeptember 1-3 között érték el. A 2. határ vadász zászlóalj szeptember 3-án esett át a tűzkeresztségen. Vitézül állták az ellenség tüzeit, támadásait visszaverték, állásaikat megtartották. A túlerő ellen az alakulat szeptember 5-én megkezdte a tervszerű visszavonulást. Sajnos a német csapatok sem tudták stabilizálni a

helyzetet, így szeptember-október hónapban folyamatosan, védelmi vonalról-vonalra megkezdődött a visszavonulás, amely végül a Székelyföld feladásával zárult.

Ívás őrzetű szeptember végén rajának katonáival együtt – akik falubeliek voltak – úgy döntött, hogy hazamennek, befejezik a harcot, ami értelmetlenné vált számukra. Az időközben kiürített falujában élte át a front átvonulását. A visszatérő román közigazgatás a volt magyar katonákat a csendőrökkel összeszedette, majd a Brassó melletti Földvárra, utána a Foksányi gyűjtőtáborba vitték őket. Innen vasúton, a Moldván Köztársaság területén lévő Benderi város közelében létesített fogolytáborba szállították a mintegy 3700 főt.

További táborainak helyei: Kisinyov, Odessza, Kijev, Darnica. 43 hónapi szovjet kényszermunka után 1948. április 27-én került haza.

Aki azt hiszi itt a vége, az nagyot tévedett! 1948 őszén a román kormány is benyújtotta a számlát. Mivel magyar katona volt, fegyveres szolgálat helyett 6 hónap munkaszolgálatra hívták be. Így hősrünk pontosan öt évet húzott le katonai állományban.

Az utolsó székely határőrök nagyon nagy áldozatot hoztak a keleti határok védelméért 1944-ben. Vajon ezt valaki azóta megköszönte nekik?

Fekete Dénes (Miskolc)

Fekete Dénes (Miskolc) emlékezik a nemrég elhunyt Tarczai Bélára

Elhunyt bajtársunk, Tarczai Béla. Történelemtanár, fotóművész, a nyugati hadifoglyok múltjának kutatója. Tüzér volt a II. világháborúban, majd francia hadifogságba került. Tarczai Béla 1922. október 21-én született Miskolcon, és ugyanott hunyt el 2013. február 26-án. 1989-ben alakította meg a Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetségét, melynek hosszú évekig Miskolcon elnöke, az országos szervezetnek pedig alelnöke volt. 2012. decemberi kiállításának megnyitóján még beszéltem vele.

Fekete Dénes: Történelmi előadás Miskolcon

A Miskolci Szabó Lőrinc Idegennyelvű Könyvtár szervezésében az érdeklődők május 9-én **Csörnök Szilárd** történelemtanár „*A Sztálingrádi vereség. Vereség?*” illetve, *A 2. magyar hadsereg pokoljárása a Donnál*” című előadását hallgathatták meg.

Sajnos a szovjetek 1943. januári támadó offenzívájának lett az áldozata a 2. magyar hadsereg is, amely a túl széles, egylépcsős arcvonalát nem tudta tartósan védeni és jelentős veszteségek árán vonult vissza.

Az előadás végén szót kapott két miskolci doni harcos is, akik részt vettek a harcokban és közvetlen emlékeiket, élményeiket mondták el.

Stubner Ferenc 1919-ben született. 1940-ben vonult be a 19. tábori tüzér ezredhez Miskolcra. Kiképzése után a parancsnoki szakaszba osztották be, majd az ezred parancsnok lovásza lett. 1942. júniusában indultak a tüzérek az orosz frontra és 1943. májusában tértek vissza Miskolcra, majd szerelték le őket. Véleménye szerint annak köszönheti az életét, hogy a szovjet csapatok áttörés után is összetartott az alegysége és egymást segítve vonultak vissza a gyülekezési körletig.

Kovács József 1922-ben született. 1941-ben hívták be Máramaroszigetre, majd áthelyezték Ungvárra a 24. gyalog ezredhez, és mint század fegyvermester 1942-ben került ki egységével az orosz frontra. Alakulatuk az első lépcsőben volt 1943. januárban a Donnál, de nem az ő védelmi szakaszukon volt az ellenség fő támadási iránya. Csak január 18-án parancsra kezdték meg a visszavonulást. Ennek során súlyos harcokat vívtak és többször törtek ki az ellenség gyűrűjéből. Áprilisban került haza és szerelték le. 200 fős századukból 29-en tértek vissza Ungvárra.

A közönség rengeteg kérdésének megválaszolása után nagyon elfáradtak veteránjaink, de elégedettek voltak, mert látták, hogy a későbbi generációkat is mennyire érdekli ez a téma.

A két doni harcos

Vona Gábor: Búcsú Világhy Józseftől

2013. január 20-án életének 81. évében elhunyt Világhy József. A világháború idején leventeként, 56-ban szabadságharcosként, majd a rendszerváltozás után Horthy Miklós Történelmi Társaság elnökeként szolgálta alázattal szeretett nemzetét.

Nagyon büszke vagyok rá, hogy barátként és szinte fiaként szeretett. Nagyon kedves emlékem Vele kapcsolatban pár évvel ezelőtről az egyik győri fórumom. Ide elkísért kisfiam, Benedek is, aki gyorsan megunt az előadást. Józsi bácsi ekkor megfogta a kezét, és a feleségével sétálgattak vele. A fórum már régen véget, indultunk volna haza, de Benedek alig akart eljönni, annyira jól érezte magát Józsi bácsiékkal. Példaadó, szerény életet élt. Megalkuvás és vargabetűk nélkül. Fizikai ereje a korral fogyott, de lelki ereje soha. A két világháború közötti magyar ifjúság hősi mentalitását képviselte. Az Úr most Magához hívta harcosát. Küldetését teljesítette. Emlékére álljon itt egy részlet egy vele készült 2010-es interjúból, amelyből megérthető milyen ember is volt ő:

"1945 február 8-án leventeként önként vállalt felderítő bevetésen voltam, ahol hárman indultunk el, de csak én értem vissza. Amikor eltemettük a bajtársainkat, akkor odajött hozzám a levente parancsnok, aki nagyon kemény ember volt, és teljes meglepetésemre azt mondta: „Tudod, bajtárs, azért nem haltál meg, mert neked valamit még meg kell cselekedni, amit az Isten tőled elvár”. Két nap múlva kezdtem el gondolkodni, hogy megyek és megkérdem a parancsnok urat, mi az, amit nekem meg kell cselekedni, sajnos azonban már nem tudtam feltenni a kérdést, mert hősi halált halt. Attól a pillanattól minden nap keresem, hogy mi az, amit nekem meg kell cselekednem, mert elvárja tőlem az Isten, és nagyon szeretném, hogy ha ezt a gondolkodásmódot nagyon sok ember magáénak érezné. Egyetlen vágyam és reményem, hogy fel fog támadni ez a magyar ifjúság és keresni fogja azt az utat amelyen járnia kell, ebben nagyon reménykedem."

HALÁLOZÁS

-Kedves Cserkésztestvéreim, Barátaim!

Szomorú szívvel értesítelek, hogy szeretett cserkésztestvérünk, hű barátunk, **Beodray Ferenc**, sokunknak Feribá, (az emigrációban '45 után a cserkészetet Bajorországban újrászervező "Hontalan sasok" egyik

tagja – a szerk.) 2013 május 11.-én, életének 86.-ik évében visszatért Teremtőjéhez. Nekünk nagyon fájó ez a végleges elválás, a földi életből való elmúlás elkerülhetetlen volta. Nagyon fog nekünk hiányozni.

Jó Munkát - jó éjszakát! Pistabá (Szappanos István, Cleveland – a szerk.)

Muhoray Kornél (Cleveland) búcsúja **Beodray Ferentől**: “A cserkészsapkámra viseltem a 6th. Armored Cavalry (USA) jelvényét, és egyszer Feri meglátta, és kérdezte, hogy honnan szereztem. Mondtam, hogy az Army alapkiképzés után oda lettem beosztva Fort Knoxban, Kentucky-ban. Erre ő azt mondta, hogy ő is a 6th. Cav.-ben szolgált Németországban éveket azelőtt. Amikor találkoztunk, mindig úgy köszöntöttük egymást, hogy “szervusz ezredtársam”. Hiányozni fog Feri.”

-Bunda Rezső, m. kir. ludovikás hadnagy Budapesten, életének 89. évében 2013. júniusában elhunyt.

-Dr. Czobor Miklós, tartalékos huszár zászlós, életének 95. évében 2012. november 22-én Budapesten elhunyt.

-Nt. Katona Jenő, a San Francisco-i Magyar Református Egyház volt (1989-2002) **lelkipásztora**, a magyar ügyek fáradhatatlan harcosa 2013. május 13-án Modestóban (Kalifornia) elhunyt.

-Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük bajtársainknak, a szabadságharcos magyar népnek és az antikommunista harcaink során testvérekké fogadott volt rabnemzetek fiainak, hogy 2013. április 30-án elhunyt Budapesten **Rác Sándor** bajtársunk, a **Nagy-Budapesti Központi Munkástanács volt elnöke**. (Beküldte v. Hóka Ernő, New York).

RÖVID HÍREK, LEVELEK, KÖZLEMÉNYEK

-Borbás Károly volt főszerkesztőnknek a Magyar Vidék Országos 56-os Szövetség (elnöke v. Pintér Kornél), megalakulásuk 20. évfordulója alkalmából, 1956 szellemi örökségének megőrzéséért és a bajtársi közösségnek tett kiemelkedő szolgálatáért **Hűség 1956-hoz Érdemkereszt** kitüntetést adományozott, április 26-i keltezéssel.

-A chicagói főcsoport 2013 április 14.-én, vasárnap tartotta meg szokásos **VCR Matinéjét**, amin az *Erzsébet királynő* c. filmet mutattuk be Karády Katalin, Jávor Pál, Turay Ida főszereplésével. Szép számú hallgatóság élvezte az előadást. (Beküldte Simonyi László központi vezető.)

-A szerkesztő 2013. májusában látogatást tett Floridában **Irsay György m. kir. huszárfőhadnagynál** (*Budapest, 1920) és feleségénél, valamint **Lengyel Alfonz rehab. alezredestnél** (*Gödöllő, 1921).

Helyesbítések:

-T. Főszerkesztő Úr!

A HOHE nevében szeretnék egy elírást javíttatni. Az 539. számú Hadak Útjában szerepel egy felhívás a 23. lapon, aminek a dátuma téves. A helyes szöveg: “2013 szeptember 25.-én (nem 24.-én) **az 1943-ban avatottak részére**”. Köszönetünket fejezzük ki a "Felhívás" megjelentetéséért, s kérjük a javítást a következő számban.

Bajtársi üdvözlettel, Kakucsy György, HOHE

-Suhogó János István nem 1942-ben és nem a Ludovika Akadémiát végezte, hanem 1941-ben végezte a "Magyar Királyi Horthy Miklós Honvéd Repülő Akadémiát" Kassán, amikor is hadnaggyá avatták, 1944. márciusában pedig főhadnaggyá. Erről a Hadak Útján ideig első száma megjelenése után kaptam adatokat a Magyar Hadtörténelmi Levéltárból. Ha egy mód van rá, kérem szépen a következő számban helyesbítést eszközölni.

Veres Gusztáv, Cleveland